

Megjelenik minden kedden.

a lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz (Kovács-utca, 16. sz.) intézendők.

Börszemélyi leveleket nem fogadjuk el.

Köziratokat nem adunk vissza.

Előfizetési feltételek:

Előfizetés: 6 fut... 50 kr.

Hirdetések díja:

öt hasabos petit sor... 5 kr.

NYILTTÉR:

nárom hasabos petit sor... 15 kr.

KASSA és VIDÉKE

POLITIKAI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP

A SZEPESI GAZDASÁGI EGYESÜLET KÖZLÖNYE.

Az előfizetési pénzek és hirdetési díjak, általában a lap anyagi részét illető közlemények a kiadó-hivatalhoz (Kovács-utca 16. sz. a.) intézendők.

Hirdetményeket elfogad:

Hausenstein és Vogler Budapest, Bécsben, Berlinben, Münchenben, majnai Frankfurtban, Stuttgartban, Hamburgban és Bernben. Mosse Rudolf Bécsben, Prágában, Münchenben, Hamburgban, Nürnbergben, majnai Frankfurtban, Strassburgban, Berlinben, Zürichben, Borszlóban és Nürnbergben. Lang L. nemzetközi hirdetési irodája Budapestben. A délmagyar közlönyvesztőház Frankfurtban. Schlotté B. Brémában, Fort Jenő Lipszében.

Előfizetési felhívás.

E számunkkal az új évnegyedet megkezdvén, bizalommal kérjük eddiggi előfizetőinket, hogy becses megrendeléseiket megújítani sziveskedjenek.

Együttal azonban a t. nagy közönséghez is azon tiszteletteljes kérelemmel fordulunk, méltóztassanak lapunkat felkarolni s ezuton annak fenmaradhatását biztosítani.

Nem hallgathatjuk el ez alkalommal a lapunkra nézve történt azon tény, melynél fogva azt az abauj-tornamegyei tantestület helybeli állandó választmánya legujabban közlönyül fogadta s így a lap, kivált a nevezett testület tagjaira, minden esetre annál érdekesebb lesz, mivelhogy e testületet illető mozanatokról hivatalos közleményeket fog időről-időre tartalmazhatni.

Lapunk megszerzethetését a falusi néptanító urakra nézve igen megkönnyíti azon körülmény, hogy 50%-nyi előfizetési-díjleengedés kedvezményében részesítjük s így igen olcsón juthatnak e laphoz, mennyiben évnegyedi folyamát szállítással együtt 75 kr-ért biztosíthatják maguknak.

Különösen alkalmas e lap, mivelhogy hazánk csaknem minden vidékére jár, hirdetések közzétételére is. Ennél fogva készségesen ajánljuk fel lapunk szolgálatait e részben a t. nagy közönségnek, kérve, hogy ily megrendeléseikkel is támogatni méltóztassanak.

Előfizetési ár:

Évnegyedre 1 frt 50

Az előfizetési pénzek (legczészerűbben postautalvánnyal) a szerkesztőség czime alatt (Kovács-utca 16. sz.) küldendők.

Hirdetési megrendeléseket pedig, szerkesztőségünkön kívül, elfogad a helybeli Pannónia-könyvnyomda-intézet is (fő-utca 54. sz.)

Kassa, 1878. ápril hó 1-én.

A szerkesztőség.

1878. mart. 30.

Ugy látszik, nem tévedtünk, midőn az orosz-török béke-alkudozásokat jelző egyik cikkünkben, jóval ennek előtte, azon állítást kockáztattuk, hogy, lehet, mikép, ha a béke csakugyan létre jő, az forrását fogja képezni újabb bonyodalmaknak.

Akkoriban, ha jól emlékszünk, azon óhajunknak is kifejezést adtunk, vajha a béke — Európa és az emberiség érdekében — oly alapra fektethetnék, hogy annak pontjaiban és irányában az érdeklett hatalmasságok megnyugodhatván, az államok és népek a békés fejlődés útján haladhatnának tovább a folyton-folyvást emelendő anyagi és szellemi jólét révpartja felé.

Nem úgy történt a dolog, amint

azt az ezerek és ezerek szívében otthonos kívánat és forró óhajlás üdvösnek tartotta.

A legközelebbi orosz-török háboru is bebizonyította, hogy „vae victis”. És a diadalittas orosz hatalom San-Stefanoban oly békepontokat dictált a legyőzött szerencsétlen török szomszédra, hogy, ha e pontok realizálását a többi európai hatalmak meg nem hiúsítják, akkor az a béke ugyanazonos a török-birodalom megsemmisítésével.

E békepontok már hivatalosan is notificáltak a hatalmasságokkal.

Tartalmuk teljesen megfelel azon híreknek, melyeket azok iránt a sajtó már eleve is világgá bocsátott.

Tagadhatatlanul mi, Osztrák-Magyar ország, vagyunk — a török után — e békepontok iránya által leginkább sújtva. Az is igaz egyébiránt, hogy nem mi vagyunk az egyedüli európai hatalom, amelynek helyzetét és érdekeit a san-stefanoi béke igen közölről illeti.

Montenegro, Szerbia, függetlenítése. Bolgárországnak — névszerint török szuverainitás, lényegileg ellenben orosz befolyás és protectoratus alatt — királysággá leendő átalakítása, mind oly dolgok, amelyek az európai hatalmi egyensúlyt nagyban alterálják.

Angliát leginkább azon orosz törekvés bántja, mely által, ha egyelőre nem is közvetlenül, a tengerekre való befolyását emelni és biztosítani szándékszik.

Mínthogy így többé-kevésbé a keleti kérdés tagadhatatlanul európai érdekű: csak méltányos az európai diplomacia azon kísérlete, melyet tett az iránt, hogy az orosz-török béke egy európai congressus tanácskozása és eldöntése alá bocsátassék.

Előre megjósolták e kísérlet meghiúsultát; mert hisz a dolog természetében fekszik, hogy ki mit drágán szerzett, kivált ha a szerzemény olyan, mely után szívzakadva s már rég óta sovárgánk, főleg ha még önerőnkben, kitartásunkban is bizunk, szép szóra nem örömet bocsátjuk ki hatalmunk alul

Legelső lépett föl Anglia azon követelésével, hogy a béke határozottan a congressus eldöntésétől tételessék függővé.

A jegyzékek ez irányban teljes szakadást idéztek elő elannyira, hogy már annak is hire jár, mintha Anglia máris megüzente volna a háborut Oroszországnak.

Ha ez még nem tény is, maguk a hírek, kivált azon körülménnyel együttesen, hogy előbb Anglia tett kísérleteket monarchiánk szövetsége megnyerése végett, ez idő szerint pedig a keleti kérdésben oly nagy szerepet játszó Ignatieff időzik Bécsben, mindenesetre oly előjelek, melyek méltán szolgáltathatnak okot aggodalomra a diplomaiati taktikákat közelebbről nem-ismerő laikusnak.

Hazánk helyzete a monarchiával együtt — közvetlen a két nagy hatalom, orosz és a német, közé ékelve, mely két

hatalom, bármint vegyük is a dolgot, egymással a lehető legjobb viszonyt fenntartani törekszik, szó sincs róla, hogy — igen kényes s így eljárásunk a lehető legnagyobb óvatosságot igényli.

Ignatieff küldetéséből sokan már is igazolására következtetnek külügyi kormányunk cunctatori eljárásának.

E küldetés mivolta természetesen homályba van burkolva.

De álljon e küldetés bármiben, az a deferentia, melyet az orosz diplomacia monarchiánk iránt ez által tanusít; az az önérték és az a kitartó, bámulandó bizalom, melylyel Andrassy grót, kezdettől fogva egész a részéről a delegatiókban legközelebb tett nyilatkozatokiglan, politikájára végeredményére utalt: kell, hogy mindenkiben valószínűséget keltsenek az iránt, mikép Andrassynek Németország részéről oly garantiákat kellett nyernie, melyek biztosítják, hogy, ha Oroszország monarchiánk követeléseit kellőleg számba nem veszi s a kard eldöntésére kerülne a dolog, Németország okvetlen, legalább semlegességével, fogja támogatni Ausztria-Magyarországot.

S ha így áll a dolog, akkor legyen a san-stefanoi békének következménye valóban béke, vagy háboru, biztosak lehetünk, hogy érdekeink kelet felé, Andrassy örökösével, csorbát szenvedni nem fognak.

A helyzet.

Anglia az európai hatalmak gyűlésében részt venni nem fog. A közte s Oroszország közt kifejezett feszült viszony hadüzenetté fokozódik-e, e perczben még teljes biztossággal nem állítható ugyan, de a közel jövő meghozza ezen kérdésre is a feleletet s egyszersmind föllebbenti azon függőnyt is, mely mögött a hatalmak a nagy események idejére csoportosulásukat már megkezdték.

Az angol kormány részéről a Morning Post szerint újabb eredménytelen kísérlet történt Oroszországot rábírnai, hogy ismerje el az Európával szemben való felelősséget Oroszország azt felelte, hogy ragaszkodik első nézetéhez. Ha a congressus meghiúsul, más eszközöket fognak keresni, — de aligha találni is, — a megegyezésére. Ha Oroszország akkor sem enged, a tornyosuló zivatar ki fog törni.

Az angol felsőházban a kormány, bejelentette, hogy m. hó 28-án elhatározta az összes tartalékosok behívását. Lord Derby, külügyminister, beadta lemondását, mint Beaconsfield a felsőházban kijelentette, állítólag azért, mert a tartalékosok behívattak.

Az angol kormány 27-dikén tanácskozott az orosz kormánytól érkezett válasz fölött. Goresakoff visszautasítja az angol javaslatokat, s biztosítja Lord Derbyt, hogy teljesen méltányolja Anglia azon kívánságát, hogy a congressus a szerződés feltételeit megvitassa, de fönn kell magának tartania a veto jogát olyan feltételek vitatása ellen, melyeket Oroszország az európai joghatóságon kívül esőknek tart.

Londonból a „Pester Corr.” egy levelet közöl, mely az angol háborut a lehető legbizonyosabbnak tünteti föl. Először is Gallipolit, Mütlenét, Tenedost és Kandiat angol csapatok fogják megszállni. Ezen megszállás okvetetlen meg fog történni. Indiában 80, Angliában 25 ezer katonaság áll készen a hajókra szállni. Az angol kormány még 22 millió font sterlinget fog kérni a parlamenttől.

A Journal de Saint-Petersbourg haragos kifakadásokat tesz Anglia ellen, mely a helyzetet

4. oldal.

Lányok... 4 frt. korona...

latt meg... dísz- és... díszes ki... jelent. E... dban. R... unszt Já... rával. —... zodor. Áb... A cham... Ábrával... indor. —... yes. Exo... nia japo... apraforgó... rtipartar... — Szer... évre 3 frt, Budapest,

at legujabb... g: 1) Es... Sarga esi... Magurányi... k (rsdur)... çaise Nagy... mára igen... évre 6 frt, mely a ki... teza 94. sz. küldendő... évfolyamra... letik. —... skedésében... megjelent... zongorára... inger Irma

Table with 2 columns: I. oszt., II. oszt. and numerical values.

ajos.

olyanná tette, hogy Oroszország mintegy az ég és föld között lebeg. Kérdezi, hogy mily joggal van az angol hajóhad a Dardanellekben s tudni akarja, hogy mily alapon akadályoztatja az angol kormány Törökországot abban, hogy az orosz seregeket Bujukderébe boeasssa.

A bécsi lapok is meghiusultnak tekintik a congressust és hangsúlyozzák, hogy Ausztria-Magyarországnak a legsürgősebb kötelessége, érdekeinek biztosítására gondolni. A N. fr. Presse szerint Ignatieff küldetésének főcélja az, hogy Angliát elszigetelni törekedjék. A Tagblatt híre szerint Ignatieff azért jött, hogy igazságot szolgáltatson az osztrák érdekeknek. A „Deutsche Zeitung” úgy vélekedik, hogy az orosz-angol háború alkalmával Ausztria nyerhet egyetmást, mert Oroszország félhet Ausztria barátságátlan semlegességétől. A „Tagesperesse” Ignatieff küldetésében a legfőbb bizonyítékot látja, hogy Andrássy gróf eddig semmit sem szalasztott el. A „Freundenblatt” kívánja, hogy Ignatieff Ausztriával egyezséget hozzon létre; de ismétli, hogy elérkezett a pillanat, midőn Ausztriának arra kell gondolnia, hogy rendszabályait, érdekei megvédése végett, a határokon túlterjeszse.

A Pol. Corr. Ignatieff bécsi küldetését beszélve meg, kijelenti, hogy Ignatieff meg van bízva előadni, hogy a helyzet kúlesa, amennyiben harszi eshetőségeket nem érint. Bécsben fekszik s utalni fog arra, hogy Anglia semmi kétséget sem hagy afelől, hogy Ausztria segélyére számíthat.

Ignatieff tábornokot, ki mart. 27-én délelben érkezett Andrássyval, délután a király kihallgatáson fogadta.

A Pol. Corr. pétervári levelezője szerint Sándor ezár azért küldte épen Ignatieff tábornokot, a san-stefanói béke szerződés Bécsbe, mert a tábornok képes leginkább minden szükséges felvilágosítást megadni Oroszország céljaira nézve. Ignatieffnek szerencsés keze van s mindig amellet volt, hogy Ausztria és Oroszország közt teljes egyetértés álljon fenn a keleti kérdésben.

A Köln. Zeitung azt hiszi, hogy Andrássy grófnak és Ignatieffnek multja a keleti ügyben olyan, mely a mostani bécsi alkudozás sikerét biztosnak tünteti föl. Az orosz tábornok egy emlékiratot fogadott el alkudozási alapul, melyben az osztrák-magyar külügyi kormány kifejti a san-stefanói béke által veszélyeztetett érdekeinket. Ha az alku sikerül, Ignatieff lesz bécsi orosz nagykövetté.

Rómában a mart. 28-án tartott consisteriumban a pápa beszédet mondott. Ez allocutiójában ünnepélyesen kijelentette, hogy minden gondja a katolikus hit és az egyház jogainak megővésére lesz fordítva. Felhívta a collegiumot, segítsen neki, hogy a vallás sértetlenül megővessék és imádkozzanak, hogy Isten Szent-Péter hajóját a vihar után a révbe vezesse.

TÁRCZA.

Kölcsey Ferencz kiadatlan verseiből. (Közli dr. Ferenczy József. *)

Válni, válnunk kell lyánka, vágyainknak
Határt szabának a sors kezei,
Szívembe képed s mult szép napjainknak
Kedves emlékei.

Amerre ellen dül honunk határán,
Túl megyek a heggyéki bérczeim,
Tűnök e majd föl az emlék hű karján,
S a multnak képeim?

S ott a veszélyektől körül ölelve,
Vérrel izzadtan a harsz zajjain,
Jön e majd töled lágy sóhaj, lebegve
Hús szellők szárnyain?

Lyány oh ha a fényes hold bús síromra
Fényt áraszt s szelel lenget füveket,
Ütetsz e rózsát s hullatsz e poromra
Bús szemből könnyeket?

Talpa marina.

A talpa marina egy új buvárgép, melyet Toselli talált fel és melylyel 1871. augusztus havában tette az első kísérletet a nápolyi öbölben, nagy közönség és több tudós jelenlétében.

A talpa marina, magyar néven „tengeri vakand” egy, a buvár-harangot minden tekintetben fölfülmülő, igen czélszerűen szerkesztett gépezet, mely arra szolgál, hogy abban egy, vagy két egyén a tenger fenekére — akár száz méternyi mélységig — leszálljon, ott kutasson, buvárkodjék, különféle tárgyat felhozzon, vagy lehoasztott köte-

* E költeményt, mely halhatatlan-névű Kölcseynek kiadatlan kéziratai közül most kerül először nyilvánosság elé, lapunk t. munkatársának, Ferenczy József urnak szíveségétől közöljük, aki jelenleg Kölcsey kéziratai tanulmányozásával foglalkozik s a fővárosi lapok mellett szerény lapunkat is megtisztelte ezen ereklyével, melyet t. olvasóink figyelmébe ajánlunk.

A román képviselőházban mart. 27. Protopotku kérdést intéz a kormányhoz, hogy minő állást foglal a san-stefanói szerződéssel szemben. A külügyminiszter ezt felelte: Ezen okmány Romániára nézve semmis, mert nélküle jött létre, tiltakoztunk ellene s minden hatalom előtt tiltakozni fogunk. A szerződés Romániára nézve sérelmes, mert tényleg kiköti az ország megszállását két évre.

A Helfy és Chorin képviselők által a miniszterelnökhöz, a négyülések korlátozása iránt kiadott kormányrendelet miatt intézett interpellációra a képviselőház mart. 29-én tartott ülésében adatott meg a válasz. A ház azt 139 szavazattal 122 ellenében tudomásul vette.

Városi élet.

Kassa sz. kir. város törvényhatósági bizottsága mart. 28-án 29-én és 30-án közgyűlést tartott. Elnökölt és a tanácskozást vezette főispánunk, Darvas Imre, ő maga.

Felolvastatták a mult ülésről fölvett jegyzőkönyvet, melyre azon észrevétel tétetett, hogy hiányzik belőle a dr. Weitzenbreyer Frigyes ur által tett azon indítvány megemlézése, hogy a regalejogokra vonatkozó összes kérdések lehetőleg egybefoglaltassanak s egy, határozottan e végre egybehitt, rendkívüli közgyűlés tárgyává tétessenek.

Elismerte a közgyűlés, hogy ezen indítvány csakugyan tétetett, azonban nem azon ülésben, melyről a jegyzőkönyv szól, hanem a megelőzőben s minthogy akkor, midőn az illető jegyzőkönyv olvastattott, maga dr. Weitzenbreyer, bizottsági tag, sem tett észrevételt, azért az indítvány akkor hallgatással lön mellőzve.

Sajátságos! Ez alkalommal sem történt semmi kijelentés az iránt, mi lesz tehát azon indítvánnyal.

Napi-rend előtt Timkó József, bizottsági tag, azon indítványt tette, hogy, miután hallomásból tudja, mikép az iskola-szék népkönyvtár felállítása céljából az elemi-iskolák gyermekek mindegyikétől szedendő 25 kr. és a polgári-iskolák látogatóktól 50 kr. illetéket szabott, — minthogy itt, helyben, hol magán-, kölesön-, casinói-könyvtárak stb. vannak s így a felnőtteknek könyvtára szükségök nines; a gyermekek pedig a könyvtárnak még hasznát — kivételével tan a polgári-iskolábjáróknak — nem vehetik; a szüléktől pedig, kikre nézve Kassán az iskoláztatás ugyis igen meg van, a tetemes tandíjjal, nehezítve, nem kívánható, hogy a tanítók részére könyvtárt alapítsanak, — szólítsa fel a közgyűlés az iskolaszék elnökét a mondott határozatnak a közgyűlés elé való terjesztésére annál-inkább, mert — tudtával — az iskolaszék a közgyűlés hozzájárulása nélkül ily illetekeket különben sem vehet ki.

lekhez erősítsen, torpedókat rakjon, vagy eltávolítson.

A talpa marina vas- és bronzból készült hengeridomu, és ablakkal ellátott gép, — négy méternyi hosszúságú és tizenegy deciméternyi átmérővel, — mely négy emeletből, vagy osztályból áll. A második osztályban — fölülről lefelé számítva — tartozdik a buvár; a fölötte levőben van a lélekzésre szükséges comprimált levegő, még pedig oly nagy mennyiségben, amennyi elég arra, hogy a buvár a víz alatt akár több órát tölthessen; a harmadik osztály egy gépezettel van ellátva, mely arra szolgál, hogy abba vizet boeassson, vagy ezt belőle kiszorítsa a szerint, a mint a buvár sülyedni, vagy emelkedni kíván. Ezen osztály a halak szúzóhólyagát képviseli; — a negyedik, vagy legalsó osztályban van végre bizonyos mennyiségű ólom, mely az egész gépezetnek függélyes állást kölcsönöz.

A második osztály külfelén több, vízmentesen alkalmazott és belülről kormányozható, a buvár kezét képviselő fogó és egyéb eszközök, mint fejse, olló, kalapács, fűrész, furó, van alkalmazva, melyek segélyével a tenger fenekén lelt tárgyakat megfoghatja, felveheti, lehoasztott kötelekhez erősítheti, vagy a gépezet külszében alkalmazott csukható tokokba rakhatja, — szóval, oly módon kezelheti, mintha közvetlen érintkezésben volna azokkal.

Az első kísérlet a nápolyi öbölben történt, a harmadik tengerészeti osztály-parancsnoka, több tengerésztiszt és más meghívottak jelenlétében, még pedig tökéletes sikerrel, mert Toselli hetven méternyi mélységig szállott le a tengerbe, hol egy egész óráig tartózkodott, anélkül, hogy lég-hiányt, nyomást, vagy más kellemetlen érzést tapasztalt volna.

Érdekesek azon sorok, melyeket Toselli a tenger fenekén, az ott érzett benyomások alatt irt Palmieri tanárnak, a vezuvhgyi observatorium igazgatójának. A levél, melynek párja nehezen létezik, mert hetven méternyi mélységben iratott a tenger fenekén, ekép szól:

— „Mélyen tisztelt tanár ur! A benyomások, melyeket a jelen perczben érzek, oly nagy-

Ez indítványt a közgyűlés a jövő havi ülések egyikére napirendre tüzetni határozta.

Ezuttal napirenden a nyugdíj-szabályzat tervezete volt.

Mind a 28-i, mind a 29-i ülést ez foglalta el.

A tett módosítások közül, mint nevezetesebbeket kiemeljük 1-ör, hogy a nyugdíj-képesség ne, mint a tervezet magában foglalta, a betöltött 12-ik, hanem már a 10-ik évvel vegye kezdetét; 2-ör hogy a gazdasági tisztviselők is a nyugdíjasok sorába tartozóknak ismertessenek; 3-ör hogy a 2-od osztályu irnokok a nyugdíjasok közül hagyattassanak ki; ellenben ha első osztályu irnokokká mozdítottának elő, akkor az előbbi minőségben eltöltött éveik a nyugdíjazás kérdésénél számba vétessenek, de kötelesek az így eltöltött évek után a nyugdíj-alap javára fizetendőül megszabva levő százalékot utólagosan beszoolgáltatni; 4-er a temetkezési negyed ügye a szabályzatból egészen kihagyatott; 5-ör az özvegyeknek a férjeik által netán igénybe vehetett nyugdíj összeg $\frac{3}{4}$ -e; 6-er a gyermekeknek fejenként adandó 50 frtnyi nevelési-pótlék, mely azonban 300 frtnál többre nem mehet állapított meg; végül 7-er elhatározatott, hogy a jelen szabályzat a már szerzett jogokra való viszonya megállapítása tekintetéből szövegezés végett a jogügyi bizottságnak újra kiadassék.

A 29-i ülésben a polgármester sürgető indítványára elintéztetett még a városi szervezetre vonatkozó azon min. rendelet, melyben a belügyminiszterium a várost értesíti az iránt, hogy jogvégzettséget az aljegyzőknél még most sem fogadhat el oly követelményül, mely nélkül valaki aljegyzővé meg ne választathassék s melyben rendelt, hogy a szervezeti szabályzat a megkivánt módosítással két példányban leirassék s mielőbb fölterjesztessék. E rendeletnek elég tétetni határozatott.

A tisztújítás iránt teendő intézkedéseket a főispán ur legközelebbre kilátásba helyezte.

A szünügyi bizottságnak — a Geröffy Andor szinigazgatóval kötött szerződés- és a Münszter Tivadar polgármester, mint szünügyi bizottsági elnök lemondásával megüresedett szünügyi-bizottsági elnökségnek, gr. Péchy Manó ur elnökké leendő megválasztása által való betöltése dolgában tett — előterjesztése folytán határozta a közgyűlés, hogy a Geröffy Andorral létrejött s bemutatott szerződés a jóváhagyási záradékkal ellátassék s az eredeti példány a szünügyi bizottságnál letétessék, hiteles másolatban pedig Geröffynek megküldessék; a szünügyi bizottsági elnökségre nézve pedig határozta lön, hogy a bizottság a megüresedett állást saját belátásához képest töltsé be s az eredményről a közgyűlésnek jelentést tegyen.

A 30-án tartott közgyűlés a megelőző napi gyűlés jegyzőkönyve felolvatatása és a közgyűlés részéről való tudomásul-vétele után megkezdte a

szertűk, mikép félek, hogy azok emlékezetemből részben eltűnnek, ha rögtön le nem írom. Legelőbb is azt kell megemlítenem, hogy a víz itt lenn már nem látszik viznek, hanem mozdulatlan, compact, átlátszó üvegtömégnek és hogy olvasás- és írásra elegendő világosságunk örvevdhetek.

— A le- és felszállásnál mindig úgy tetszett nekem, mintha a tenger fenéke közelednék felém, vagy távoznék tőlem, s ezen optikai esalódás oly tökéletes volt, hogy önkénytelenül vizsgáltam a manometert, mikép meggyőződjem, hogy csakugyan én szállok-e le, vagy emelkedem-e a vízben.

— Nagyon mulatságos látványt nyújtottak a halak és más tengeri állatok, melyek nagy számmal usztak körülöttem és annál is inkább gyönyörködtettek, mert kényelmes, biztos helyzetemből a legnagyobb nyugalommal szemlélhettem.

— A borzadályos esend, mely itt lenn uralkodik, az ember kedélyére mély benyomást gyakorol és majdnem aggasztólag hat; — én különben igen jól érzem magamat, bizonyos nemét a megelégedésemre tapasztalom hogy helyzetemben akadály nélkül tudok lélekezni.

— A jelen perczben a barometer — lég-súlymérő — nyolezvanegy centiméternyi nyomást mutat, a hygrometer — nedvmérő — pedig nyolezvanöt fokot; a szobámban létező thermometer — léghőmérő — huszonhat, a talpa marina külfalán alkalmazott pedig tizenöt fokot. A tengeri manometer — feszmérő — hetven méternyi mélységet mutat, a légköré kétszer-annyit, tehát még legalább négy órát tölthetnék itt lenn, anélkül, hogy a legkisebb kellemetlenséget érezném.

— A gépezet minden része megfelel a cél-nak, csak az egyik közlekedő ajtó csukódik és nyílik kissé nehezen; megelégedésemre mondhatom, hogy czélt értem. Rendkívüli öröm fog el e miatt, mely érzetet barátaimmal és mindazon kitűnő személyekkel megosztani szeretném, kik jelenlétükkel megtiszteltek, és fáradozásaimért ezáltal a legnemesebb jutalomban részesítettek. — Kelt a nápolyi tengerből fenekén 1871. augusztushó 20-kán. — Toselli. H—r.

gazdasági szervezet megállapítása ügyében kidolgozott szabályzati tervezet tárgyalását.

A tervezet kinyomtatva s a tagok közt előzetesen kiosztatva lévén, az felolvasottnak vétetett s a közgyűlés azonnal a részletes vitába bocsátkozott.

A tervezet egyes módosításokkal az érdekezeti személyzet szervezéséről szóló §§-iglan el is lön fogadva.

A közgyűlés folytatása újabb összehívásig elnapoltatott.

A takarékoság egyik ellensége.

Lapunk nem rég az „abaujtonamegyei tanterület” közlönyévé lön, mi által még inkább fog forogni azok kezén, akik a népnevelés fontos terén fáradozva működnek, mint ez eddig történt, bár a néptanító urak közül eddig is több előfizetőnek örvendünk.

Másrészt előfizetőink díszes sorába tisztelhetünk a felkészült urak közül is többeket.

Ők is arra vannak hivatva, hogy a népek erkölcsi és anyagi jólétét előtérbe hozva és tanácsal örködjének s ezúton a közjót hathatósan előmozdítsák.

Kivált az ő kedvükért és a nép javára egy cikksorozatot indítunk meg ennél fogva lapunk hasábjain, amely cikksorozatunk vajha minél tágasabb körökben kellő ismeretét és ez által tartalmának az azt méltán megillető befolyást biztosíthatnók.

A cikksorozatot különben csak átveszszük, illetőleg fordítjuk, amint azt egy német közgazdasági lapban *Bing-Gustav* tollából eredetien találtuk.

I.

Mint a fizikai életben — kezdi cikkét a szerző — romboló elemek léteznek, melyek az emberi szervezetet észrevétlenül és lassan, de annál bizonyosabban tönkre teszik, épen úgy vannak a közgazdasági életben is tényezők, melyek a társadalmi szervezetet és pedig még észrevétlenebbül felbomlasztják és hatásaikban sokkal veszedelmesebbek; mert romboló erejük nincs esúpanesak a jelenre szorítva, hanem kiterjed a jövőre is és az erkölcsi szervezet mellett, a leggyakrabban a természetit is megsemmisíti. Az emberiném története elég példát szolgáltat arra, mint jutottak nagy népek nagy államalakulásaikkal együtt tönkre erkölcsi betegség utján.

Társadalmi betegségek jelentékeny forrásait képezte minden időben egyes kormányok politikai és névszerint pénzügyi rosszgazdálkodása és a népek életében jelenkező szokatlan túneményeknek is igenis gyakran az államhatalmak hibái és tévedései, ha nem is kizárólagos, de még is főindoka mindenütt, a hol e túnemények előfordulnak. Voltak korszakok, melyekben a hatalom uraira nézve nem volt egyetlenegy eszköz sem rossz, csak hogy minden irányban értelmetlen és ezélszerűtlen, pazar állami-háztartás szükségleteit kielégíthessék és azon korszakok története az állam-moral, valamint az állami-pénzügyi-gazdaság oly romlását tünteti fel előttünk, hogy méltán esodálhatni, hogy a népszellem annak elvégre mégis csak tartósan ellenállhatott, és hogy nem lön épen úgy áldozatává, mint a nép anyagi jóléte.

Ily korszakok következményeit, daczára az ismételt előfordult irtóztató tisztító-erjedésnek és daczára időnk haladási vírmányainak, még nem győzték le teljesen. Mint a fennálló adórendszerek mutatják, még mindig megvan a hajlam arra, hogy az államháztartás szükséglete inkább kényelmes, semmint észszerű és igazságos módon elégtessék ki. Habár az előhaladott kultúr-országok egynemelyike e részben már is örvendetes kivételt képez is, mindamellett még mindig vannak államok, melyek még folyvást aljas szenvedélyeket használnak fel *jövedelmi* forrásul, melyeknek tulajdonképen kiirtása volna érdekük és kötelességük. A játék-szenvedély mindenestre méltán sorozható az emberhez méltatlan szenvedélyek sorába s kétségkívül azokhoz tartozik, melyeket az erkölcsen általános káros - voltuknál fogva a legkeményebben kárhoztat.

Az állami-törvényhozás igyekszik is ezen bűn ápolását, mennyiben az egyes alattvalók részéről kizsákmányolható, megakadályoztatni.

Eltöltja ugyanis a magán bank-tartást; üldözi a házard-játékot még a házi tüzhely szentélyében is s megbünteti azokat, akik a játékban valami módon résztvettek. Amde az államkormányzat maga részére veszi igénybe, amit az egyes magánosoktól megtagad; maga-magát teszi *bank-tartóvá* és mindenütt játékbankokat nyit.

Alig kell talán említeni, hogy itt a *lotto*-ról szölkünk. A lotto kártékonyasága, illetőleg annak mint *jövedék-tárgynak* kárhoztathatósága oly általános tény, hogy csaknem fölöslegesnek látszhatik ezen igazság újabb fejtegetése. Nemesak hogy a moralisták mindenha rosztalták s elítélték, hanem a pénzügyi tudomány legkiválóbb tanítói is a lottót mindig az adónevek legkártékonyabbjával jelölék

vala meg, minthogy ez lassanként aláássa és elpusztítja az állam tulajdonképi legjobb és leggazdagabb jövedelmi forrását, a *nép szorgalmát és munkásságát*, mennyiben az a gazdagság fáradságnélküli megszerezhetésének a legtöbbször mindenestre esalékony reménye által a napi munka fáradalmas keresményét lenézi, és a takarékoság és a jövőről való gondoskodás által követelt nélkülözéseket kerülni szokja meg. Ezen utóbbi sajátság, t. i. hogy a nép tökegyűjtési erejét, magát a tökegyűjtést rontja meg, a lottót gazdasági szempontból különösen hátrányosnak tünteti. E gondolatot *Virchow* annak idején a porosz képviselőház budget-vitája alkalmával 1869-ben kiváló módon fejezte ki, a mikor mondá „hogy mind az mit a lotto a néptől be vesz, a takarékpénztárakra nézve veszendőbe megy.” Valóban a takarékpénztáraknak, magának a takarékosági ügynek nincs a lottónál nagyobb ellensége, amely viszony annál veszélyesebb mivelhogy a lotto az állam kormány részéről a legszeretetteljesebb ápolásnak örvendeni szerenesés.

A lotto kártékony hatása nem esúpanesak abban áll hogy általa a népjövedelem bizonyos hányada s épen nem jelentéktelen része a tökegyűjtéstől, a termelő töke szaporításától elvonatik és pedig oly fokozatban mely semmi arányban sincsen azon jövedelemmel, amely a lottoregal gyakorlatából az államra száll, hanem a mondott befolyás főleg abban mutatkozik, hogy a népség takarékosági érzelme alásatitk és elpusztittatik és pedig a népség épen azon rétegeinél, melyeknél a takarékoskodás terjesztése és fokozása a társadalmi rend fentartása érdekében a legsürgősebben kívánatos.

Roppant visszás az arány, amely a takarékpénztárak száma és a lotto gyűjtődék, takarékoskodási alkalmak és játékokra ingerlő tényezők között felforg, miből a lotto-játék rendkívül való elterjedésére biztosan következtethetni.

Egy másik feltűnő mozzanat a hatás, melyet az 1873-ban kitört erisis a takarékbetételekre és a lottojátékokra gyakorolt. Azon mértékben amint am azok esőkkennek, ezek folytonfolyvást növekedőben vevnek. A katastropha közvetlen nyomása alatt a lottojáték előbb példátlan módon fokozodik. 1874-től kezdve a játék-betétek szakadatlanul növekednek, míg ellenben a takarékpénztári befizetések állandóan alábbszállanak. Ez legbiztosabb próbaköve a takarékoság iránti érzék fogyatkozásának.

Kétségtelenül kimutatható, hogy a gazdaságilag nyomasztó helyzet a takarékosagra nézve épen oly hátrányos, mint mennyire fokozza a játszási szenvedélyt.

És épen azon időszakban, amidőn a töképező erő kímélése, a fogyatkozó, vagy épen hiányzó kere-et következményei iránti előre való gondoskodás az államhatóságnak valóban legfőbb kötelessége lett volna, az arra törekedett; hogy a játszási szenvedélyt a lotto gyűjtődék, tehát a játékokra ingerlő alkalmak, nagy szaporítása által lehetőleg fokozza, csak hogy a *pillanatnyi állam-jövedelem nagyobbitassék*.

Lehet-e — így kiált föl a cikkíró — államgazdálkodási értelmetlenségnek, nemzetgazdasági rossz kezelésnek ennél töltünőbb példája?

(Folytatjuk.)

Hölgyek-csarnoka.

Történelmünk kiváló 14 hölgye.

(Népies felolvasás.)

(Folytatás.)

Nyolczadik alak *Loránfy Zsuzsanna*. I. Rákóczy György erdélyi fejedelemnek tiszteletre-méltó neje, gondos házi nő, derék magyar gazdasszonyi arékepe előtt állunk. Férje, Rákóczy, a nagy Bethlen Gábor oskolájában növekedék. Hadvezéri képességének és politikai ügyességének már akkor jeleit adá, midőn fejedelemmé választott. Még Pázmány is, Bethlen engesztelhetetlen ellenlábasa, melegen üdvözölte, ki nem sokára a vége felé siető 30 éves vallás-háború egyik kiváló hőse lön. Megfoghatatlan a német történetírók elfogultsága, vagy tudatlansága, hogy e háború erdélyi hőseiről, kik végső keleti gyűrűjét képezték e nagyszövetségi láncolatnak, mélyen hallgatnak, pedig igazság szerint Bethlennek és Rákóczynak ott lenne méltó helyök Gusztáv Adolf, Weimari Bernát és Torsten-son oldala mellett. Míg a fejedelem nagyszerű államügyekkel foglalkozék, addig neje, Zsuzsanna, a szorgalmas Mártha szerepét játsza, akár Sirospatakon akár Kolozsvárt tartózkodott. Háztartása hasonló lett Penelope udvarához, hol vigalmak helyett szerény munka és női foglalkozás közt tölték az időt. Egyszerű kedélyes háziasság, külső és belső tisztaság, valóban vezérelvei. E takarékos rendszabályok által udvartartási költségeiből tetemes összegeket kímélt meg az elfeésérléstől, de nem azért, hogy azokat fukarul elrejtse, mint férje, kit nem ok nélkül vádolnak a kapzsiság bü-

nével, de hogy e pénzüsségeket tudományos intézetek, egyházak, alapítására fordítsa, úgy hogy nincs fejedelmű és magyar királyné, ki több áldozatot hozott volna a műszak oltárára. Volt tehát érzéke nemesak a kedves női munkák, de a magasztos tudományok iránt is. Sőt a háziasság takarékoságát csak eszköznek tekinté az utóbbi gyámolítására. Mily megragadó, követésre-méltó példa kivált korunkban, midőn hölgyeink amnyira idegenkednek a szerintők kicsinyes gazdasszonyi teendőktől; csak fényűzésben, vigalmak-, felületes, erkölcsrontó francia regények olvasásában találnak gyönyört. Ne esodáljuk ennél fogva, ha a háziasságok a műveltebb osztályban mindig ritkábbak és a ritkák is szerenesélenül ütnek ki. A helyes és ezélszerű népnevelés sokat javíthat a bajon, de csak az anyák jó példája irthatja ki végképen. Vegyék figyelembe Loránfy Zsuzsannát, kit nem a fejedelmi trón tett ünneplétté és halhatatlanná, de házi erényei: a munkásság, takarékoság és a tudományok iránti lángoló szeretete. Mert az ily nő áldás a családra, ha sokan vannak az egész házára és közvetve az emberiségre.

(Folytatás köv.)

Ujdonságok.

— *Ő cs. és ap. kir. Felsége Móríc Károly* vezérőrnagynak a 64. gyalog-dandár parancsnokának, saját kérelmére, a jól megérdemelt nyugalmomba való helyzetetését elrendelni s nevezettnek ez alkalommal sokévi, békében és harezban kötelességű szolgálatai elismerésül a tábornagi ezimet és jellegét díjmentesen adományozni és helyére lovag *Schmedes Károlyt* a 64. gyalog-dandár parancsnokává kinevezni legkegyelmesebben méltóztatott.

— *A megyei törvényhatósági* közigazgatási bizottság e havi rendes ülést ma tartja a városi ugyane bizottság részéről pedig f. hó 4-én fog a havi rendes ülést tartatni.

— *A megyénél* f. hó 6-án a számon-kérő szék fog ülésezni; a közgyűlés pedig 8-án tartatik.

— *A helybeli jót. nőegylet* javára a f. hó 28-án tartott jótékonyezélu színelőadásnak eredménye: bevétel elárusított jegyekért 281 frt 60 kr., kiadás 60 frt 78 kr., maradt tiszta jövedelem 220 frt 82 kr., melynek felerésze, u. m.: 110 frt 41 kr. a nőegyletnek jutott. Ezenkívül felülfizettek: méltóságos dr. Schuster altábornok ur egy páholyért 20 frt. — báró Pulez altábornagy ő excel. egy páholyért 5 frt. gr. Klobusiczky Regina ő mélt. egy páholyért 5 frt. Aufrecht úr 1 frt 40 és több névtelen ur 2 frt 19 kr. Valamint a fentemeltt kegyes adakozók felülfizetéseikért, ugy a nemeskeblü közönség a nagyszámú látogatóknak, továbbá Szentléleky Mária és Múnszter Ottilia úrnők a jövedelem szaporítása tekintetéből a jegyek elárusításánál tanusított buzgó fáradozásaikért, végre Roth Eteleka urhölgy, Lászy Vilmos igazgató és Bokor urak szives közreműködésökért fogadják a nőegylet részéről a legszívélyesb halás köszönetet.

— *Hymen*. A helybeli községi-iskolai tantesület egyik tagja *Somogyi Mihály* a mult napokban jegyet váltott Iglón *Ölislő Josephine* kisasszonynyal. Áldás frigyökre.

— *A t. ez szülőknek* becses figyelmébe ajánljuk a helybeli születésű és kézi munkáiról ismeretes Stegmüller-Gerster Mária asszonyt, ki előnyös föltételek mellett folyó évi ápril havától kezdve leány-gyermekeket mindennemű kézi munkára, (u. m. kötés, hímzés, horgolás és varrás) különösen pedig rajz-tanításra, a legkönnyebb és legezélszerűbb rendszer szerint, — elfogad. — Bővebb értesítést és szives felvilágosítást ad lakásán, Fekete-sas-épület I. emelet.

† *Mart. 29-én* kísértük örök nyugalma helyére Volny István orvostudort és Kassa sz. kir. város nyugalmazott főorvosát, ki hosszas betegség és a haldoklók szentségeinek ájtatos fölvétele után, életének 72. évében mart. 27-én elhalálozott. A megboldogult széles körökben ismeretes volt s nagy orvosi-tapasztalatainál fogva is szerették és becsülték. Temetése nagy részvéttel ment végbe. A helybeli prémontrei társház, melynek házi orvosa volt, a koporsójára küldött ritka szép koszoru által adta jelét a kegyeletnek, melylyel a megboldogult iránt viseltetett. Jelen voltak a temetésen a papnövédek is, mennyiben a seminariumnak is sok éven át házi orvosa vala. Béke hamvaira!

— *Városunknak* Ernő nevezetű szülöttje lapunk utján is ajánlkozik bármiféle írásbeli munkáknak jutányos díj melletti teljesítésére, mint irodai szolgálatokra, másolásra stb. Sőt írásban és német-nyelvben való oktatására is vállalkozik. A szép-írást egy hónapi tanfolyam alatt lehet oktatásai mellett elsajátítani. Ez oktatásért 10 frtot, egy-egy óráért 50 krt kíván; az oktatásban azonban e díjért egyszerre többen is részesülhetnek. Ertekezhetni vele lakásán: Galamb- és Forgács utca, szöglet-ház, balra.

— *Fölbivjuk* városi közönségünk nagylelkű és emberbaráti pártfogását egy, igen nagy anyagi

nyomorral küzdő helybeli polgáraládra, hol az anya, özv. Altmanné, egyszersmind vaksággal is sújtva, nem képes öveiről, de ezek még kevésbé képesek anyokról gondoskodni. Kegyes adományokat elfogad s rendeltetése helyére juttat szerkesztőségünk is.

— *A s.-a. újhelyi ügyvédek a kassai ügyvédi kamarának ápril 5-én tartandó újabb tisztújító választása érdekében, márt. 24-én, Újhelyben, értekezletet tartottak, melyen Kassáról Timkó József és Bulyi Dezső ügyvédek vettek részt!! Az értekezlet kimondotta, hogy tekintettel a kassai kartársak közt előállott szakadás kiegyenlítésére a megtartandó pót- választásnál következőkre kíván szavazni: elnök, Glósz Ernő; titkár, Kiszely József; ügyész, Bulyi Dezső; pénztárnok, Hamar Ferenc; választmányi tagok: Korányi Károly, Beniczur Géza, Demeczky Pál; póttag, Beszilla Sámuel. Mennyiben Bulyi, és Kiszely jelenleg választmányi tagok, a tisztí karba leendő megválasztásuk esetére helyükre r. tagul Aranyosy László, pót-tagul Rapp István jelöltetett ki.*

— *Nem mulaszthatjuk el fontos rovatunkon, a „szini-szemlén, kívül ehelyütt is említést tenni azon ritka műélvezetről, melyben városunk Felekíné M. Flóra művésznő által részeseül, kinek az előadások egy rövid cycusára való szerződötése Lásznak méltán érdemeül szolgál. Az ünnepekt művésznő szombaton kezdte meg vendégszereplését s eddigi működésén túl még néhány kiváló darabban fog fellépni. E körülményre ez úton is föl hívjuk az igazi művészet iránt érdeklődőket.*

— *Fölhívjuk t. olvasó közönségünket az e számunkban foglalt hirdetésekere. Az egyik szerint jutányos vétel- esetleg cserére, a másik által egy lakályos ház és nagy kert bérbevehetőre kínálkozik alkalom.*

— *A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minister, f. évi 6559. számú rendeletével. Abaujmege területéhez tartozó Szepi mezővárosnak megengedte, hogy a nevezett mezővárosban f. é. áprilishó 18-ára eső orsz. vásár, ez évben kivételosen ugyanazon hó 15-én tartathassék meg.*

— *A magyar kir. igazságügyminister Szűcs István varannói kir. járásbírósi irnokot saját kérelmére a homonnai kir. járásbíróshoz helyezte át.*

— *A házi-asszonyok városzerte panaszkodnak — kivált a savanyu tejfel rosasága ellen. E cikket a rendőrség illető közegeinek szigorubb figyelmebe ajánljuk.*

— *Az 1878-iki párisi közkiállítás m. orsz. kpti. bizottsága által megkerestettünk következő sorok közzétételére: Alulirt központi bizottság felhívja mindazon kiállító urakat, a kik a kiállításba szoló állandó beléptijegyre tartanak igényt, hogy arczképeket 2 példányban, visitkártya alakban f. évi április hó 10-ig a következő ezim alatt küldjék be Párisba: **A monsieur le commissaire royal de la Hongrie de l'exposition universelle de 1878. à Paris 54. Avenue Bosquet.** Figyelmeztetnek a t. kiállító-urak küldeményüket kellően bérmentesíteni, miután a magyar királyi kormány- bizottság bérmentetlen küldeményeket el nem fogad. Felkértenek saját érdekükben a. t. kiállító-urak, hogy az arczképeket a fenjelölt határidő alatt annnyival is inkább beküldjék, mert a késedelem netaláni hátrányaiért a kormánybizottság semmiféle felelőséget nem vállal el — Azon kiállító-urak, kik a szabad bemenetelt nem személyesen, hanem képviselőjük által kívánnák élvezni, e tekintetben külön kérvényt kötelesek intézni, a m. kir. kormánybizottság utján, a franciaia főbizottsághoz, ki e tekintetben azon jogot tartotta fenn magának, hogy ily kérelmek felett esetről-esetre határozhasson. — Kelt Budapesten, 1878. évi márczius hó 27-én.*

— *(Deák Ferencz) némely ingóságainak árverése megtartott Budapesten. Összesen mintegy 400 tárgyat árvereztek. A Deák-ereklyékért valóságos harez folyt. Egy szivartárczát Knoll Károly 22 frtért, egy bádogyufatartót Neuhofer János 70 frtért, egy másikat Tisza Kálmán 37 frtért, egy pipát, melyet Széchenyi István adott Deák Ferencznek s melyet eleinte 100 frtra tartottak, Neuhofer János 500 frton vett meg általában éljenzés közt. Egy levélnyomót Türr István 30 frton, egy ostáblat a nemzeti kaszinó 50 frton, egy szines zsebkendőt Szeniczey Ódón 10 frton, egy bőr szivartartót Grómon Dezső 104 frton, egy játszma piquetkártyát Chorin Zsigmond 2 frt 20 kron tartott meg. Horatius egyik kiadása 51 frton Rudies báró tulajdonába jutott.*

— *A Molnár István, budapesti vinczellérképezdei igazgató, szerkesztése alatti „Borászati Lapok“ f. évi 6-ik számának tartalma: „Egyesülésben rejlik az erő, — Az új-szöllő ültetésénél követendő eljárás módjáról. — Borseprő házi értekesítése. Észrevételek az osztr.-magy. borkereskedésre nézve Amerika- és Angolországban. — Apró közlemények. — Hirdetések.“ Megjelenik e hasznos folyóirat minden hó 10-én és 25-én. Elő-*

fizetési díj egész évre 3 frt, mely összeg a szerkesztőre ezimezve küldendő Budapest, viziváros.

V e g y e s e k.

— *Egyszerű házi-szer.* Bizonyos, igen derék iparosnak neje gyakran veszekedett férjével; sőt néha tetlegességekre is került a dolog. Az asszony apósához fordult panaszszal. Ez megígérte, hogy segíteni fog s adott neki egy-palaczk vizet, hogy abból mindannyiszor, ahányszor házi perpatvar kerekednék, egy jó kortnyit vegyen szájába s azt egyideig ott tartsa. — Az asszony követte az utasítást. — És a viz kitünő hatásának bizonyult. Az asszony ugyancsak apósa tanácsára e szert oly sokáig használta, hogy végre — anélkül is, hogy szájába vizet vett volna. — tudott hallgatni. Csak ekkor vette észre, hogy férje tulajdonképen egészen jó ember. N. p. V.

— *Miklós czár és Grisi.* Versing-Hauptmann Anna urnó ifjúkori emlékeiből a pétérvári udvari életre vonatkozólag b széli, hogy: Grisi, az énekesnő és Mario, az énekes, szerették egymást; mi gyakran megtörtént, épen mint most is. Miklós czár találkozott egykor az énekesnővel a Newskymagaslaton. Grisi két kedves gyermekkel járkált. A czár olykor-olykor tréfált és ez alkalommal is, a kicsinyekre mutatva, ezt mondá: Ah Madame, les jolies petites Gris-ettes! Válaszkészen és élcezen, mint csak művésznők tehetik, felelte az énekesnő: Votre Majesté 'me pardonnera, mais ce sont des Mariot-nettes. (N. p. V.)

Szini szemle.

A lefolyt hét repertoireja igen változatos volt, amennyiben két új darab került színre. Azon kívül két előadás jótékony czélnek, egy pedig a kegyelet adójának volt szentelve. Lászy törekvése, melylyel működésének emlékét megörökíteni akarja, valóban diésrendő s ezt talán jobban nem is eszközlöhetne volna, mint az által, hogy a nemzeti színház elsőrendű drámai művésznőjét vendégszereplésre szerződötette. — Örömmel üdvözlöjük városunkban a kiváló művésznőt, ki műértő s műpártoló közönségünk részéről elismerésre bizton számíthat azon élvezetért, melyet jeles játéka, magas művészeté, által nyújt.

Szombaton: „A galamb-pósta“ vigjáték; sikerült előadás; esekély számú közönség.

Vasárnap: „Dráma a tenger fenekén“ látványos színmű. Az ily látványos darabok színrehozása a vidéki színpadok kezdetlegessége mellett minden bizonynyal a merészséggel határos. A regény, mely után a darab szövege készült, széles körben ismeretes s így nem ez, de a látványosság az, ami különös érdeket kölesönözhet. Lászy igyekezetének tulajdonítandó, hogy ha a látványosság nagyszerű nem is, de különösen a tenger csodáinak előállításá mindenestre igen szép volt. A telt ház elismerését nyilvánítandó, ismételve tapsolta ki Lászyt. Hogy a darab is tetszett a közönségnek, bizonyítja az, hogy hétfőn ismételten telt házat csinált.

Keddén a felsőmagyarországi muzeum javára adatott: „Kisasszony feleségem“. Nem tudni a darab miatt-e, vagy az ügy lenne-e már oly népszerűtlen, elég az hozzá a részvételenség annyira ment, hogy midőn az ember belépett a színházba, egy a páholyokban, mint egyebütt, ijesztő ürességgel találkozott. Fájdalom!

Szerdán Szigligeti emlékezetére disz-előadás. Színre-került: „A szökött katona“, „Csikós“ és „Czigány“ népszínművekből egy-egy felvonás. — A nem nagy számú közönség igen jól mulatott. Verecs egészen elemében, egészen hangjánál volt s oly szépen énekelt, hogy a közönség többször megtapsolta.

Csütörtökön a nőegylet alaptökejének javára „A járvány“ kitünő vigjáték, ez uttal narmadszor. Az előadás minden tekintetben sikerült, s a nőegyletnek is a bevételből szépen kijutott.

Pénteken Toldy István új vigjátéka „Az új emberek“. A szép számú közönség igen jól mulatott rajta. A régi nemesség eredetien van feltüntetve benne s minden bizonynyal sikerült iránymü, mert sajnós, de bizony „Darlayak“ elég nagy számmal találkoznak még manap is.

Szombaton Felekíné M. Flóra első felléptéül Sardou jeles színműve: „Az új czég“. Szép számú közönség gyült egybe, de üres helyek s páholyok is voltak; amit annak lehet tulajdonítani, hogy Lászy nagyon szereti az árfelemeléseket. Ennek helye lenne akkor, ha csak egy-két estét venne igénybe a vendégszereplés. — Az előadás minden tekintetben sikerült, s a nagy művésznő mellett társulatunk tagjai is nagy igyekezetet fejtettek ki. A közönség vendégünkét lelkesedve tapsolta meg minden felvonás után.

Vasárnap Felekíné M. Flóra második fellépte. Adatott „Valéria“ tragoedia 5 felvonásban. Irta Szigligeti. A szép számú közönség kitünő előadást élvezett. Felekíné ritka művészettel alakított a czimszerepben. Különösen megragadó volt a zárdai jelenet és az, midőn harmadik férjét megöli. A közönség elragadtatással tapsolt minden

felvonás után. Somogyi és Takács alakításaik elismerést érdemelnek.

I r o d a l o m.

— *A Berettyó-Ujfaluban (Biharmegye) Vass Jenő szerkesztése alatt megjelenő „Falusi könyvtár, mulattató, tanulságos, ismeretterjesztő és az élet köréből vett hasznos olvasmányok a nép számára“ ezimű folyóirat 2. évfolyam 12 könyvének tartalma: 1. Téli esték. Irta: Antivető. 2. Mátyás király restjei. Várossy Mihálytól. 3. A Falu boldja — életkép. — Irta: Suhogó. 4. Az iskola. (H. M.) Orsody L. 5. A vas. — Irta: Iványi Ódón. 6. Szilágyi dalok. Közli: Gajmossy Iván. 7. Babonás hiedelmek. — Az égi testek befolyásáról. — Irta: Fogoly. 8. Egy új találmány (Telephon.) Irta: Pálmester. 9. Hogyan gondozzuk a gyümölcs-fákat. G. N. 10. Hasznos tudnivalók. 11. Különfélék. — Megjelenik havonként. Egy könyv 12 kr; előfizetés egy évre vagyis 12 könyvre 1 frt 20 krajczár.*

Piaci árjegyzék.

Márczius 30-án 1878.

A tárgyak nevezete	I. oszt.	II. oszt.
Egy 5 db zsemlye	— 2	—
„ 1/2 abajdóe kenyér	— 14	— 13
„ 1/2 rozs kenyér	— 12	— 11
„ 1/2 márhús	50.48	44.40
„ 1/2 borjúhús	— 40	— 36
„ 1/2 bárányhús	— 90	— 80
„ 1/2 sertés hús	— 52	— 48
„ 1/2 szalonna füstölt és nyers	— 84	80.70
„ 1/2 patens gyertya	— 70	—
„ 1/2 öntött gyertya	— 68	—
„ 1/2 szappan	— 50	—
„ 1/2 tojás	— 2	1 1/2
„ 1/2 mák	— 24	— 22
„ 1/2 vaj	— 68	— 64
„ 1/2 sertészsír	— 84	—
Liszt 1 1/2	—	—
Borsó 1 1/2	— 16	— 15
Lenese 1 1/2	12	11.40
Paszuly 1 1/2	— 16	— 14
Aszalt szilva 1 1/2	8	7.60
Örlött dara 1 1/2	— 12	— 10
Tatárka 1 1/2	7	6.60
Burgonya 1 1/2	— 12	— 10
Buza 1 1/2	16	15
Kétszeres 1 1/2	— 22	— 20
Rozs 1 1/2	11.40	11
Malátáarpa 1 1/2	— 16	— 14
Zab 1 1/2	9.60	9
Kasa 1 1/2	— 12	— 11
Kukorica 1 1/2	2.20	2
Spiritus 1 1/2 á 100 Tralles	7.70	7.60
	6	—
	5.50	5.40
	5	—
	4.50	4.40
	2	1.80
	10	9.60
	5.20	5
	— 34	— 32

Felölös szerkesztő: dr. Klekner Alajos.

Hirdetések.

Kassán, egy, a felkülsétányon levő jól berendezett

ház és nagy kert

f. évi május 1-jétől fogva egy, vagy több évre bérbe adandó. — A feltételek iránt a tulajdonosnőnél bármikor értekezhetni felkülsétány 13. sz. a. 21 1—

Birtok-eladás.

Szatmármegye Ér-Körtvélyes községében (vasuti állomás) egy 167 hold jó minőségű szántóföldből, 684 ööl beltelekből, egy uri lak, egy kisebb parasztház, istállók és 6 holdas kertből álló birtok szabad kézből — igen kedvező fizetési feltételek mellett — eladó, vagy hason-értékű házért becserélhető.

Értekezhetni szóval, vagy írásban Sisovich Károly gazd. tanintézeti tanárral Kassán. 20 1—